

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általuk katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ ezim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

Uj esztendő.

A haldokló század utolsó évének küszöbére léptünk. Utolsó hulláma annak a nagy víznek, mely haragos zúgással dobálta a század hajóját, — vagy mondjuk — sokszor lélekvesztőjét. A hullám megtörök az idő gátján, hogy újabb hullámhegyeknek adjon helyet. Milyen lesz az, kinek a hajóját törí össze forgácsokra, kit kímél meg, csak az tudja, a ki a felhők mögül fényugárt bocsát a küzködők elé, hogy a sziklák és örvények közt, a tajtékozó hullámverésen által a biztos révpártnál ki-köthessünk.

Az év utolsó napja s az új év hajnala, mindig elmélkedésre készíti a gondolkodó főt; most azonban a század is készül eltűnni szemeink elől. Ez a csodálatos század, melyet annyi zürzavar jellemz. Annyi fény és annyi árny, annyi törekvés és annyi hajótörés! A szabadság magasztos jelszavát írta zászlájára és rab-szolga bilincseket kovácsolt. Meg akarta magát szabadítani a szabadság nevében a tekintélytől, annyira, hogy még az Istent is elhagyta és megmutatta, hogy a gyarló emberi ész mennyire el tud tévedni, ha magára van hagyva. Iszonyu tulzások, még nagyobb botlások jellemzik életét. Megszületett akkor, mikor a francia forradalom lángjától haragos színt öltött az ég, ennek a vad tűznek a fénye bevilágít az utolsó esztendőig. Romokat takarított, a mult

összedöntött alkotásait nagy hirtelenséggel új épületeket emelt, melyek magukon hordozták a kapkodás, az elhárkodás bélyegét.

A gőzerő és vilámostság segítette gyors előrehaladásán, szétépített minden köteléket, átakarta hidalni, ki akarta egyenliteni az ellentéteket. De vajjon előmozdította e az emberiség boldogságát csak egy hajszálnival is? Eltekintve attól, hogy a találmányok, melyek helyesen használva, szolgálatot tehetnek az emberiségnek, egész osztályokat megfosztottak kenyérkeresetüktől és rabszolgákká tettek, vajjon boldogabbá tették-e az emberiséget? Meghózták-e a szívnek és a léleknek az epedve óhajtott békét?

Szomorú a válasz erre a kérdésre. Nem mondhatjuk — mondja XIII. Leó pápa — „hogy a lefolyt század jó tettekben és dicséretre méltó művekben szegény volna, mert Isten kegyelmével bőven vannak a legjobb példák, és alig van az erényeknek oly nagy és dicső neme, melyben a lefolyt század ki nem tiúnt volna.“ „De ha körültekintünk és tovább nézünk mennyi sötétséget és tévelyt látunk, az örök kárhozatba rohanóknak mily nagy sokaságát.“ „Összeszorul szívünk, valahányszor elgondoljuk, hogy oly sok keresztény, a gondolatok és érzések féktelensége által tévútra vezetettek, hánis tanok mérgét szívja magába, kronfvá ezáltal magában az isteni hitnek gazdag aján-

dékait. Innen származik a valódi keresztény léttől való elfordulás, innen a kiolt-hatatlan pénzszomj és kielégíthetetlen kapzsiság, mely a földiekbe eltemetkezik.“

A katolikus egyház az édes anya szerepét nem vihetné gondosabban, mint mikor gyermekei számára a következő évet szent év-nek rendeli. Orvosságot nyújt a betegnek, üditő balzsamot a csüggedőnek, vezető világozságot a sötétben tévelygőnek. Meg akarja ifjítani gyermekeit a malasztok tengerében, midőn jubileumi évvé, vagyis a lelki öröm esztendejévé teszi az 1900-dik esztendőt. Minden, minden megingott a tizenkilencedik században, csak az egyház sziklája áll mindvégig rendületlenül. Nem azért mert nem ostromolták! Nem! Hiszen soha annyi ellensége nem volt, soha nem támadták még oly elkeseredetten s annyi alattomosággal, mint a titkos, külső és belső ellenségei. De az egyház áll rendületlenül, mert állania kell az idők végéig. Tevékenysége soha meg nem szűnik az emberiség fölemelésén fáradozni. Ha van fákllya, mely az embereket a haladás, az előretolakodás zürzavarában biztos révpárt felé vezethetné, egyedül az egyház fákllyája az. A többi lidérczfény, mely ingoványba visz.

Fölrázi akarja az emberiséget, a mely a földiekbe van merülve, hogy ne feledkez-zék meg a boldogság igazi forrásáról.

Segitse ezen szent év, melyet Ő szent-sége hirdetett, az emberiséget arra, hogy

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁROZÁJA.

Évák.

Írta: Mányiné Prigi Olga

Nem szeretem a rózsaszínű thémákat. A szépen kiczirkalmazott szerelmi történetek fellegős, körülírt párbeszédei olyan léle hatással vannak reám, mint a chinaiak mesterseges vizesése, vagy a schönbrunni császári park fájnak ollószabta merev formája. Az nem a valóság, nem az élet. Naiv kisleányok siratják meg már csupán a regénybűsüket, kik belehalnak viszonzatlan szerelmük bánatába, meghalnak egyszerűen, minden további lélektani megokolás nélkül, még jó, ha egy kis készakarva szerzett meghűléssel menthetik ki magukat. De mikor olyan szépen hangzik: „betakarja őket a hulló falevél, az első szálindgódzó hópihe...“

Éva kisasszony ment el az ablakom alatt. Kopottas télkabátja megfeszült erős, egészséges

alakján, prémes gallérját fölgýúrte egészen a kiesi piros füle hegyéig. A hó nemesak hogy szállingózik, de sűrű nagy pelyhekben hull alá, csupa fehér tőle a leány kis teli sapkája, a haja is, csak tiszta kék szeme mosolyog ártatlanul, üdén, amint beköszönt hozzám. Ime egy áldozat, akinek frissen hantolt sírjára kellene hullani a hópelyheknek, és az áldozat mohó életűszőtmel kapcsolja összehű szűkecske téli kabátját a csipős északi szél ellenében és sietve topog lábával a folyosón. Elpirul egy kissé a mint újra köszön és gyorsan fordul be az átellenes üvegajtón. A konyhába lerázza magáról a havat, kötényt tesz, a haját kissé rendbehozza, aztán neki a dolognak. A munka ég a kezén, de nem látszik, hogy egy pillanatra is terhére esnék. Az anyja, a volt negyvennyolcas honvédhadnagy özvegye, — mert avval nagyra van szegény, — csak egyre duruzsol, elégedetlenkedik, mialatt csoszogó papucsával tesz-vesz köröskörül. A lábai fáznak, elhuzta a sok dolog, mióta úgy maradt a négy gyerekkel,

jó Isten, négy éhező szájaeskával. Van, van ugyan egy kis nyugdíja is, de az mint mondják: meghalni sok élni kevés. Így hát pótolni kellett valamivel és a tisztességes munka nem szegény.

Éva kisasszonyék nagy kiföző házat tartanak. Már hajnalban kezdetét veszi a kopasztás, a finom jó élesztős tészta készítése. Egy eselédjük van csupán s főznek vagy harminc embernek. Dél harangszóra sorba állanak étel hordókkal azok, akiknek a laká-ára viszik az ebédet. Ezek után jönnek a kik bejárnak hozzájuk. Néhány tisztességes asztalos-legény, jobb-módu nőtlen iparosok. Az előszobában teritettek nekik, pedig az özvegy szerint ők fizetnek a legpontosabban. Két óraker jönnek végre a hivatalnokok. Ezek elegans emberek. Vasalt kabátjuk és fényes ezülanderük van. Felük ebédel az özvegy és Éva kisasszony is, mert ez már ugy illik. Csupa piros az asszony elhízott arca, a mint sietve kapkodja magára a rendes délutáni ruháját a konyhai helyébe,

STEININGER SÁNDOR divat-, vászon- és fehérmű üzletében a legdivatosabb őszi és téli kelmék, kitűnően mosható francia pargetok nagy választékban, rendkívül olcsó árakért szerezhetők be. Kész női és gyermek felöltők, szörme és szövet gallérok, remek választék és feltűnő olcsó árakért szintén **Steininger Sándor** Székesfejérvár, Nádor-utca 2. számú üzletében kaphatók. (Polák cipérez átellenében.)

Mai lapunk 8 oldal.

mos munkára lennének a mellett kényszerítve? Avagy azok a gépek nem-e oly drágák, hogy az intézet azokat meg sem szerezheti. Ezekkel a kérdésekkel mindenesetre számolnunk kell, ha jó eredményt akarunk elérni.

Dr. Rádai Lajos ajánlja, hogy a miniszteri leiratot, Boros indítványának figyelembevételével, adják ki az ipartestületnek tanulmányozás végett.

Rauscher Béla a játékkészítés mellett szól. Nemzetgazdasági szempontból is kiválóan fontosnak tartja, hogy ez a háziipar-ág a javító-intézetben meghonosíttassék, mert most milliókat adunk a külföldnek az efféle czikkéért.

A közgyűlés végül elhatározta, hogy a leiratot kiadja az ipartestületnek.

A katonai aitisztek polgári alkalmaztatása tárgyában érkezett miniszteri leirat intézkedés végett kiadatott a polgármesternek.

Élénk vita indult meg ezután a tüzrendészeti szabályrendelet pótlása fölött. Ugyanis, midőn ez a szabályrendelet elkészült, nem számoltak azzal a körülménnyel, hogy a város belterületén gőzcseplőgépeket is használnak, a mi tűzbiztonsági szempontból mindenesetre veszedelmes dolog. A mult nyáron előfordult hasonló eset mellőzhetetlenné tette a szabályrendelet némi módosítását. E szerint a tanács azt javasolja, hogy a gőzcseplő használata csak olyan beltelken engedessék meg, a hol a gőzmozdony, az épületektől legalább 60 méter távolságra helyezhető el. Köteleis lenne azonkívül az illető gazda a gépet megvizsgáltatni s arról a kapitányi hivatalhoz jelentést tenni, továbbá a gép körül legalább öt hl. vizet és egy kézi fecskendőt készletben tartani.

Saára még e mellett is csak azon esetben tartja megegedhetőnek a beltelken való cseplést, ha az érdekelt szomszédok abba beleegyeznek.

Többek hozzászólása után, a közgyűlés a polgármester indítványára kimondja, hogy a város belterületén gőzcseplőgépet használni egyáltalában nem szabad. Ezen határozat pótlólag bevétetik a szabályrendeletbe.

A bérkocsi szabályrendelet olyformán

nem azért mondom, hogy az enyém, mert szigoruan fogtam mindig, — de bizony jócskán segített rajtunk, abból törlesztünk a fűszeresnek. Azt a gazembert nem adjuk törvénybe, a lányom nem akarja . . .

Boesánatot kérek, hogy ugy eljárt a szám . . .

Az asszony az órára nézett és összecsapta a kezét:

— Hogy eltelt az idő, Istenem ezóta már otthon lehet Éva . . . Engedelmet kérek . . .

Sietve topogott ki az ajtón. A lánya odakint várta azon téli kabátostól, karmantyuját hidegtől kipirult arcához szorítva.

Valamit újságot az anyjának lázasan és egyes hangok behallatszottak hozzám az aulakon:

— Mama, a Lina kártyát vetett ma délután és azt vetette ki, hogy idegen városból, messziről, tudod mama, valaki jönni fog hozzánk és azt gondoltam, hátha ő, hátha csak álom volt az egész . . . Ugy-e, ugy-e visszafogadnánk . . .

Az asszony megállott a leányával szemközt s míg kezével végigsimította annak formás arcát — csendesen szólt:

— Még egy hónapra megpróbálnám de, — mialatt ujjait fenyegetően emelte fel, — soha, soha nem hinnék más gazembernek! . . .

dosítottak, hogy a Zichy-ház mellett ezennel kocsival lefelé hajtani nem szabad. (Egy közgyűlési határozat ezt már régebben kimondotta ugyan, a szabályrendelet szerint azonban a *fölfelé* hajtás tilos. Természetes, hogy ilyenformán eddig egyik tilaimat sem respektálták.) Együttal a főkapitány a bérkocsi díjszabályzat revideálásával is megbízott.

Következett a megyés püspöknek a törvényhatósághoz intézet átirata, melyben a főpásztor, tekintettel hittanítási órák folszaporodására, egy 800 frtal javadalmazandó hitoktatói állás szervezését kéri. A böven megindokolt átiratban kifejezett kérelem széleskörű vitát indított. A püspök óhajtja, hogy a külvárosi iskolák hitoktatói vasárnaponként szentbeszédet tartanak a növendékeknek, a mit azok mostani elfoglaltságuk mellett nem tehetnek. Az új hitoktatói állás szervezése által a jelenleg-ugyis tulterhelte segédlelkészeket is föl lehetne menteni a hitoktatóstól.

Ezt a kérdést előzőleg már az iskolaszék is tárgyalta, megjegyezvén, hogy csak a szükségesség szempontjából hocsátkozik ennek tárgyalásába, mert az anyagi tekintetek elbirálása a pátronusra és az egyházi főhatóságra tartozik. Dr. Károlyfi Nándor az egész ügyet elhalasztani óhajtja az időre, mikor majd a tervezett új népiskola felépül, mely indítványához többen csatlakoztak. Végül 7 szavazattal 4 ellenében azt javasolta az iskolaszék, hogy a kérdés egyelőre vételessék le a napirendről.

A tanács a hitoktatói állás szervezését halaszthatatlannak véleményezi, mindazonáltal azt javasolja, hogy mivel a folyó évre már nem rendelkeznek megfelelő fedezettel, hívja fel a közgyűlés a főszámvevőt, hogy ezt az 1901. évi költségvetés összeállításánál vegye figyelembe.

Kalocsay Alán nem helyesli a tanács előterjesztésének végső pontját s kéri, hogy az anyagi szemponttól eltekintve: a negyedik hitoktatói állás már most szerveztessék.

A polgármester a tanács véleményét azzal kéri kiegészíteni, illetve módosítani, hogy a közgyűlés már most határozzon a szervezés tárgyában. És itt egy hatalmas érvel áll elő, melyet idáig tartogatott. Helytelennek tartja, hogy az *ismétlő iskolások* nem részesülnek valóságos tanításban, holott azoknak van rá legnagyobb szükségük. Továbbá az új hitoktatói állás szervezésével a polgári iskolánál eddig dílvott összevont tanítás is megszüntethető lesz, s a külvárosi iskolában meghonosíthatják a vasárnaponkénti lelkioktatást. Indítványozza, hogy mondja ki a közgyűlés, miszerint 800 frttal egy hitoktatói állást szervez, de ennek életbeléptetését a jövő tanév kezdetére hagyja. (Helyeslés).

Rádai egyebet nem kíván, mint hogy ha a püspök olyan sürgősnek látja a dolgot, ugy a jelen tanévre adjon ő maga egy hitoktatót ingyen. (Derültség).

A főispán kérdésére a főjegyző fölvilágosításul adja, hogy a hitoktatási órák száma jelenleg 80, de ezenkívül figyelembe kell venni azt is, hogy a polgári iskolában osztály összevonással tanítják. Különben a püspök az órák számát az 1884. évi egyezményben kikötött 24 óráról 20-ra óhajtja leszállítani.

Rádai ez esetben kijelenti, hogy előbb tévedett. Most már nem tartja szükségesnek a negyedik hitoktatói állás szervezését.

Saára: Ugyis külön díjazzák a fölős órákat.

A polgármester megjegyzi, hogy a hitoktatók most 24 órát kötelesek tanítani, azontul óránkint 80 krajczár külön díjat kapnak, a mi egy évben 165 frtot tesz ki. Kéri a közgyűlést indítványának elfogadására, azzal a kikötéssel, hogy a hitoktatásban jövőre az ismétlő iskolások is részesüljenek. (Általános helyeslés).

A főispán üdvözli a közgyűlést a vallás-erkölcsi nevelés érdekében hozott eme áldozatért és kimondja a határozatot, miszerint a negyedik hitoktatói állás már most szerveztetik és a törvényhatóság intézkedni fog, hogy az a jövő tanév kezdetén megfelelő póthitel igénybevétele által fölláttassék.

A főkapitánynak a rendőrség szaporítására vonatkozó kérélmét, melyet lapunkban már ismertettünk, a tanács azzal a megjegyzéssel terjeszti a közgyűlés elé, hogy a város saját terhére képtelen megfelelni az egyre szaporodó új követelményeknek. Ép azért, az ügy fontosságára való tekintettel, ajánlja a törvényhatóságnak, hogy a kormánytól a rendőrség államosítását kérelmezze.

A polgármester és a főkapitány hozzászólása után.

Rádai különösképpen találja, hogy egy törvényhatóság lemondjon a saját autonóm jogáról azzal, hogy maga kérje az államosítást.

Saára az autonómiának ezt a kiváltságát szivesen átengedi az államnak. Szerinte rendőrségi fogalmazóra nincs szükség s a rendőrség szaporítása is korai lenne. Ha majd a főkapitány tapasztalatból fogja észlelni a hiányokat, akkor tegyen jelentést, melyet aztán egy bizottságnak adjanak ki véleményezés végett s csak így foglalkozzék vele a közgyűlés. Elfogadja a tanács javaslatát.

Pénzes Imre kifogásolja, hogy a rendőrök kézbesítésekkel mászkálnak. A főkapitány sokszor maga sem tudja, merre vannak mert mindenki küldözgeti őket. Azonkívül a tolonczkísérés is nagy terhet ró a rendőrségre. Irjon fel a közgyűlés a kormányhoz, hogy a más vidékekről szállított tolonczkokat ne a mi rendőreinkkel kísértessék tovább. (Helyeslés).

A polgármester a kézbesítési rendszert védelmezi. A tolonczkozás rendezése végett már többször fölirtak, de hiába. A mi kedvünkért nem tesznek intézkedést. A tolonczügy általános reformjáig rom is remélhető a jelenlegi állapot megváltóztatása.

A közgyűlés elfogadja a tanács indítványát.

A külügyi kézbesítői állás szervezését a tanács mellőzendőnek véleményezi. A polgármester szerencsétlenségnek tartja, hogy a hegyközség megalakult. De ha már így van, intézkedjék ebben a dologban a hegyközségi előljáróság a maga közegei által. Leghelyesebbnek gondolja, hogy a főcsoz, ki nek ugys minden nap van dolga a városháznál, vennie át a künnlakóknak szóló leveleket s adja át a kerüloknak, kik aztán a czimzetteknek kézbesitenék.

Rádai csodálkozik azon, hogy az egyik napon elhatározzák a künnlakás betiltását, másnap pedig már a hegylakók kiszolgáltatásáról intézkednek. Ez szerinte, a törvény megsúfolása.

A közgyűlés elfogadja a polgármester indítványát.

A mérnöki hivatal a városi épületek leltározása s a törzskönyv elkészítése által folszaporodott munkák elvégzésére négy hónapra egy kiegészítőt kér. Megszavasták.

A városi színház renoválása befejeztetvén,

a szinpártoló bizottság betérjeszti a számadását, mely 669 frt. kiadástöbbletet mutat. A számadást a közgyűlés jóváhagyta, egyben a főispán indítványára köszönetet szavazott a bizottság tagjainak, nevezetesen Winkler Vilmos főmérnöknek a helyreállítási munkálatok körül tanusított buzgóságukért.

Lelkes éljenzéssel fogadták a városi tanácsnak a hazai ipar pártolása tárgyában tett előterjesztését, melyet mult szombati számunkban ismertettünk. A közgyűlés megbizta a tanácsot, hogy a szükséges czikkeket kizárólag hazai czégektől szerezzze be és ha esetleg jelentékenyebb árkülönbözet merülne föl, arról a közgyűlésnek előzetes jelentést tegyen.

Szűgyény-Marich Julia az Erzsébet királyné emlékére emelendő Örökimádás-templom bizottsága nevében valami adományt kér a kegyeletés célra. Megemlítették annak idején, hogy a pénzügyi szakosztály a kérelmet elsőben tárgyalván 25 koronában állapodott meg, élénken illusztrálva ezáltal a maga szűkkeblűségét. A tanács 200 koronát ajánlott s ehez a közgyűlés is egyhangulag hozzájárult.

A tüdőbetegnek részére országos szanatóriumot létesítő egyesület kérvényét esőndesen félretették, mivel az anyagi zavarokkal küzdő törvényhatóságnak ez időszerint nem áll módjában 10,000 ftos alapítványokat tenni.

A Flórián képnél készítenő átjáró ügye egyelőre elhalasztott, a közgyűlés azonban megbizta a főszámvevőt, hogy munkálat költségeit — ha szükségesnek látja — vegye föl a jövő esztendői költségvetésbe.

Kronhofer bácsinak, a legöregebb, de legtevékenyebb rendőr-kézbesítőnek öt forint havi pótdíjat szavaztak meg.

Az ezredéves népi-kolai alapítvány alapító oklevele elkészülvén, fölterjesztetik a kultusz-miniszterhez.

Szeged városa megküldi a belügyminiszterhez intézett föliratát, melyben a derék alföldi metropólisz az iránt panaszkodik, hogy az állami funkciók elvégzése túlságos terheket ró a vidéki törvényhatóságokra. A pótdíjak nagysága voltaképen nem is attól függ, hogy milyenek a városok finansziális viszonyai, hanem attól, hogy miisoda állami munkák elvégzését voltak kénytelenek magukra vállalni. Arra kéri tehát Szeged városa a belügyminiszter útján a kormányt, hogy tiszessze meg azokat a munkákat, a miket voltaképen az államnak kellene elvégezni, de a törvényhatóságokkal infektet el. A helyes megindokolt kérvényt a közgyűlés természetesen pártolólág vette tudomásul, ugyszintén Hont vármegye föliratát is, mely a közegészségügy államosítását kéri meg.

Ezután elővették a székely főváros Marosvásárhely lelkes közönségének a kvóta emelés ellen tiltakozó feliratát.

Itt elsőben Tóth Artur emelkedett szólásra a felirat pártolása mellett. Rövid, de illően komolyan épen nem nevezhető beszédében ama hitének adott kifejezést, miszerint egy ember sem akadhat a bizottsági tagok között, a ki kézzel lábball ne tiltakozna a kvótaemelés ellen és hasonló szellemű fölirat készítését indítványozta.

A főispán a fölirat ellen szól. Fölteszi a törvényhozásról, hogy a nemzet iránt tartozó kötelezettségét mindenkor szem előtt tartja. A törvényhatóságoknak sem a képviselőket sem a kvótabizottságot utasítani nem lehet.

Havranek József királyi tanácsos polgármester szívesen hozzájárul mindig, ha komoly kérdéssről

van szó. De ez a kvótaellenes mozgalom csak gyerekeskedés. (Heves ellenmondások). Elhiszi (óh!), hogy a kvótaemelés súlyos terheket ró a nemzetre, de lám, már le is vették a napirendről. Ajánlja, hogy csak egyszerűen vegyék tudomásul a föliratot. (Fölkiáltások: Szavazunk!)

Kalocsay Alán nagyon is komolyan találja ezt a kérdést. Arról van szó, miként vélekedik Székesfejérvár közönsége a kvóta emelésről. Most három esztendeje egyhangulag elfogadták Heves vármegyének hasonló tartalmu feliratát, tehát ha következetesen akarunk maradni, most sem vélekedhetünk másképen. Sajnálja, hogy ezuttal nem lehet a főispánnal egy véleményen. Vajjon, e város közönsége kívánja-e a kvóta felemelést? (Fölkiáltások: Dehogy kívánjuk!)

A főispán elhiszi, hogy senki sem kívánja a kvótaemelését, mert ő maga sem kívánja. A törvényhatóság a maga érzelmének mindenkor kifejezést adhat, de ezáltal a kvóta-bizottságot, vagy akár a parlamentet nem befolyásolhatja. Ezen áldozatot meg kell hoznunk, ha a közös ügyeket fentartani óhajtjuk. Sőt a dolog annál komolyabb, mert a monarchia nagybatalmi érdeke főleg kérdésben, Minden komolyan gondolkod' ember kénytelen belátni, hogy az adott viszonyok között az eddigi arányt fentartani nem lehet. Am, ha politikai kérdést akarunk csinálni, hát szavazzanak.

Szára Gyula: Emlékezzünk csak vissza az obstrukció ellen mondva csinált föliratokra! Hát akkor mért kellett hazafiságra oktatni a törvényhozó testületet? Lelkes hangon szól ezután a fölirat mellett és azt pártolásra ajánlja. (Éljenzés).

A főispán néhány megjegyzése után szavazásra hősztja a kérdést.

Néhány tiszviselő és egy-két gutgesint városatya kivételével valamennyien fölállnak a kvótaemelés ellen tiltakozó marosvásárhelyi fölirat pártolása mellett.

A főispán konstatálja, hogy ezuttal alaposan leszavazták a szabadelvű kormányt, de Tóth Artur öszelődésére öszelözva, figyelmezteti a jókedvűeket, hogy legalább komolyan vegyék a dolgot.

Az 1900. évi országgyűlési képviselők névjegyzékét, tekintettel a választóknak az adóhátralékok fölvétele által megszaporodott számára, a közgyűlés kinyomatja és kellő tájékoztatás végett szétosztatja.

A hivatalvizsgálatról szóló jelentésné dr. Szára Gyula emlékezteti a polgármestert azon ígretére, hogy az utolsó ülésen be fog számolni a törvényhatóság kebelében történt fontosabb eseményekről. Kérdezi, hogy a szándékolt nevezetesebb reformok végrehajtottak-e?

A polgármester megnyugtítja a b. tagot, hogy ígretét nem felejtette el és a jövő februárban mindenesetre betérjeszti évi jelentését. Előbb nem lehet összeállítani.

Végül a felsővárosi plebáni templom-pénztár ügyére vonatkozólag jelenti a polgármester, hogy a püspökkel eziránt már teljes megegyezésre jutott s a plebános meg ez év végéig be fogja fizetni a városi pénztárba az eddig befolyt jövedelmeket. A templom gondnokául a püspök Fister Józsefet jelölte, ki jövőben a templom pénzeit a plebánossal együttesen fogja kezelni, közös felelősség mellett.

Báró Fialk Pál főispán, mielőtt az ülést bezárná, meglehangú beszédet intézett a bizottsági tagokhoz kik ez évben utolsó tanácskozáskat tartották. Nyugodt önérettel tekinthet-

nek vissza — ugymond — a lefolyt esztendőben végbevitt munkájukra és bizalommal várhatják az ismeretlen jövődöt abban az öntudatban, hogy becsülettel megtették a kötelességüket. Ime az Istenfélelem apólcéáról sem feledkeztek meg s ezáltal mint egy biztosítékot tettek a jövőre néve arról, hogy az utánuk következő generáció is lelkiismeretesen meg fog felelni hivatásának, midőn annak idején a küzdő térére lép. Egyenkint üdvözli a bizottság tagjait azzal a baráti szeretettel, melylyel irántuk mindenkor viseltetett és szívéből kívánja, hogy Isten kegyelmétől boldog üjsztendőt érjenek családjajikkal együtt.

A szeretett főispán közvetlen szavai mély benyomást teittek a jelenvoltakra, kiknek nevében Kalocsay Alán válaszolt. Lelkes beszédeben visszapillantást vetett az alkonyuló század nagy küzdelmeire, melyekből nemzetünk is kivette világraszóló dicsőséges részét. Tudja, hogy a magunk tetteinek bírálására nem vagyunk hivatottak, de megemlékezvén ama nagy eszmékről, melyeknek ragyogása bearanyozta ezt a századot, valami jóleső érzettel telik meg a szívünk arra a gondolatra, hogy közvetlen szemléői voltunk azok diadalának. Majd áttérve a magunk szűkebb küzdelmeire, vesződségére, örömet fejezi ki a fölött, hogy egy ilyen nemes férfiú vezetése alatt munkálkodhattak a közjóra, szerény tehetségük szerint. Az elnök szép szavai — folytatta — mélyen benyulnak a szívünkbe s csak még fokozottabb mértékben gyújtják föl benne a törhetetlen szeretetet és ragaszkodást annak személye iránt, a kit velünk való érintkezésében mindenkor a legöszintébb jóindulat vezérel. Elismeréssel szól tovább a főispán erős igazság-érzetéről és azzal végzi szavait, hogy ha bár néha véleményekben eltérnek is egymástól, de mindig föltétlenül apólják a hozzávaló megérdemelt tiszteletet. E pillanatban a törvényhatósági bizottság jelenlevő tagjai bizonyára mindnyájan egyet gondolnak, még pedig azt, hogy a szeretett főispánt családjával együtt boldog új esztendővel áldja meg a magyarok Istene! Lelkes éljenzés.

A közgyűlés 11 órakor ért véget.

Az ercsiek ujévi üdvözléte.

Ercsi! Mily magasztos érzelmek kelnek felkünkben csak nevednek kimondásakor is! Te már álltál a tatár pusztítás előtt. Láttad az Arpádok korát, ott állt a sz. Miklósról címzett ercsii apátság Dunádnak keleti partján, a honnét a hit és keresztény polgárosodás szerte terjedt az egész környékre. Elpusztultál a tatárok keze által. De fölemelkedtél hamvaiddól ismét, hogy helyt adj a békés fejlődésnek, sok és hosszú ideig. Aztán jött a török és elpusztított ismét, határod kietlen pusztá lett, nem volt, a ki a távollakó földesurnak szántotta volna a földjét. De elmúlt ez a másfél század is és a földesurak, a Domblyak, a Dallosok és Torkosok megtelepítették a mai lakosság zömének, a rácz ajkuaknak őseivel, hogy legyenek jó magyarok, mint utódai, örökösei a kipusztult magyarságnak, szívben és lélekben.

A Szapáryak már az előbbieik nyomába léptek, ezeket pedig követte vejük, Lilien báró, a ki az ercsii uradalmat, gazdaságot az ország legelső gazdaságává emelte, jólétet árasztván Ercsire is. Az Eötvös bárók emléke szinte ál-

dásos maradt; ez áldásban, a lakosok örök há-
lájában részesült Szina Simon báró, a ki a
Lits Antal, Krieger Pál és az összes uradalmi
tiszték közremunkálása mellett az uradalmat és
a községet jólétben tartotta.

Csak azt említem meg, hogy a pusztai
birtokokon iskolákat alapított, a tanítókat és
tanulókat pénzbeli ajándékokkal, tanszerekkel
jutalmazta, utódjai pedig Wimpfen Szigfried
gróf és neje született Stockau Francziska grófnő
valóságos védangyalaivá lettek mindnyájunknak.
A hol betegség látogatja meg a szegényt,
odaül a grófné a beteg ágyára, bihallgatja
panaszkodásait, ápol, segít, irt és balszámot
önt a sebekre.

A hitélet emelésére templomot építenek
a pusztai cselédeknek, melléje papi állást ala-
pítanak, itthon kisdud óvót állítanak és a
gyermekeket apáczák gyengéd kezeire bizzák,
ugyszinte felnőtt leányokat is, a kik női mun-
kát tanulnak.

Hát az ideai karácsonykor mit tettek?

Csak az elmúlt éveket ismételték. Száz
pár téli csizmát, száz pár ültözetet, kendőket
stb. osztottak ki a szegényeknek, hogy ne
dideregjenek, élelmi szereket, hogy ne éhezzenek.

De tetőpontját érte el a köz-öröm a
szülők és gyermekek öröme, a szent karácsony
estén. Az ercsii óvodában a nagyszerű kará-
csonyra és hasonló felszerelt karácsonyfák az
egyes pusztákon, imára gerjeszték a sziveket,
hogy a Mindenható áldja meg teljes áldásával
a grófi családot. És ezeknek a hálás szíveknek
az ercsiek szívének érzelmeit, háláját vélekedem
én e sorokban kifejezni. midőn azt kívánom,
hogy az Isten adjon a jótévő grófi családnak
boldog új évet!

Károly Zsigmond

UJDONSÁGOK.

T. előfizetőinknek és munkatársai-
nkunk boldog üjlesztendőt kívánunk!

— A szent év. A szent év vagy jubileumi
évként Karácsony vigiliáján a Szentséges Atya
XIII. Leo pápa által a sz. kapu felnyitásával
történt megkezdését emlékeztetéssel tette Dr.
Steiner Fülöp megyés püspök egyházmegyéje
székesegyházában az ált. hogy d. u. 3 órakor
az ünnepélyes vecsernye előtt személyesen
hívta segítségül a Szentlélek Tristent, mire a
város összes harangjai megzendültek. Majd
Mayer Károly székesegyházi főesperes, cano-
nicus poenitentiaris (gyónató) kanonok, tartal-
mas beszédben ismertette a szószékéről, a
jubileumi év nagy fontosságát, az egybegyűlt
híveket buzdította a Rómába való zarándok-
latra, kihirdette a jubileumi év alatti időre a
bucskú felfüggesztését s terjedelmes felsorolta,
mely bucskuban lehet mégis a jövő évben ré-
szesülni. Ezután a papság, élén a megyés
püspökkel a 99-ik zsoltárt. — „Örvendezetek
az Istennek Jubilate Deo“ énekelte, végül a
megyés püspök a jubileumi évről szóló imá-
dással fejezte be a szép egyházi ünnepélyt a
hívők nagy épülésére. Ezután pedig az ünne-
pélyes vecsernyét Gremperger apátkanonok
végezte.

— Karácsony sz. ünnepén d. e. 9 órakor
az ünnepélyes sz. misét Dr. Steiner Fülöp m.
püspök mutatta be a Mindenhatónak, az evan-
gelium után pedig hatalmas, a főpásztorhoz
méltó sz. beszédet intézett híveivel. A sz. mise
alatt az ájtatos hívők nagy számban járultak
a sz. áldozáshoz.

Lapunk jövő héten az ünnepek
miatt csak kétszer, szerdán és pénteken
fog megjelenni.

— Apátmegválasztás. Dr. Steiner Fülöp
megyés püspök házi kápolnájában csütörtökön,
decz. 28-án reggel, 1/28-kor szent mise alatt
az ujonnan kinevezett apátokat: Szabolics Jenő szé-
kesegyházi kanonokot és Gózon Gyula zsámbéki
plebánost az előírt szertartások szerint megál-
dotta.

— Püspöki körlevél. Dr. Steiner Fülöp
megyés püspök XXII-ik körlevelében közli pap-
ságával a Szentséges Atya XIII. Leo pápa
szózatát, melyben a Szentséges Atya kijeleli
azokat a kardinálisokat, a kik a szent Péter
temploma szent kapujáak megnyitásával egy-
idejűleg a 3 kiejelt templom kapuját felnyitják.
Továbbá rosszaságát fejezi ki a Szentséges Atya
a fejedelmek azon figyelmetlensége fölött, hogy
őt a Hágában tartott békeconferenciára nem
hívták meg. Majd a keleten lakó katolikusok
ügyeivel foglalkozik. A megyés püspök az
üdvözítőnek bemutatandó századvégi ünnepélyes
hódolat s a magyar katolicizmus 900 éves fenn-
állásának méltó megünneplésére papságának elő-
írja I., hogy a jövő év alatt minden pénteken a
szent misében Jézus szent szívééről szóló, egyéb
napokon pedig vagy a magyarok Nagyszombat-
ról vagy szent Istvánról szóló imádságot tartoz-
nak elmondani; II., minden hó első vasárnapján
minden plebánia vagy filia templomban, nyil-
vános kápolnáknak, a hol rendszeren tartatik a
délutáni órákban litánia, az oltári szentség ki-
tétele mellett a Jézus szentséges szívééről szóló
lytania mondassék vagy énekeztessék s a fel-
ajánló ima elmondassék. III., Minden hó első
péntekjén valamennyi templomban és kápolná-
ban, hol naponként bemutatják a szent misét,
a Jézus szentséges szívééről szóló szent mise mon-
dassék a legfelsőbb Oltárszentség előtt. A sz.
mise végén a Jézus szentséges Szívébe való
felajánlási ima is elmondandó. Végül a megyés
püspök az egyházmegyében történt újabb vál-
tozások közlése után az inotai kántortanítói ál-
lomára 1900. január 18-iki nappal pályázatot
hirdet.

Adomány. Krensz Ignác kanonok a tó-
városi r. k. óvoda védnöke, az óvoda alapítóké-
jének gyarapítására 100 frtot adományozott.

Öreg honvédeink. A napokban érkezett
le a budapesti országos honvéd-egylet legutóbbi
közgyűlése. Jgyezkönyve dr. Esterházy-
hoz, a fejérmegyei honvéd-egylet elnökéhez. A
november hónapban tartott közgyűlésen megünne-
pelték Katona János, Kéri János és Lankó
János vettek részt. Fájdalmas szomorúsággal
látjuk a jegyzőkönyvből mellékelt kimutatás-
ból, mint fogynak a szabadságharc esatának
megagott hajúokai. Már nine-mesze az idő,
mikor az utolsók törődött esontjait is elfedezi
a haza földje, mikor a szabadsághősök dicső
serege egy szálig együtt lesz a jutalmazó Isten
trónusa előtt. Mert azok a hőrosok is ép oly
halandók, mint e léba kor szülöttjei, csak a
hírük, nevük, az emlékeztetük halhatatlan...
Annak idején már hírt adtnak a közgyűlés
nevezetesebb határozatairól, most pólilág még
megemlítjük, hogy mint a kormány értesítésé-
ből kitűnik, a honvédelmez kibővítése folya-
matban van s eszerint a jövő tavaszra ott már
150 öreg honvéd lesz elhelyezhető. Az 1867-ig
nősült honvédek övezvények nyújtása és
az örmestertől lefelé kiszabott nyugdíjak javi-
tása azonban még függőben maradt. Hja, erre
nincs pénze a magas kormányának, mert a sze-
gény o ztrák sógorról kell gondoskodnia. Sőt,
mint látjuk, a szomorú emlékezteti Bánffy-
kormány még a honvéd-egyletnek eddig adott
1800 frtyi évi alamizsnát is lezállította 100
frttal. Ugyancsak a jelenlegi miniszterelnök is
megtagadta a Perczel Mór temetésén megjelent
honvéd küldöttség uti költségeinek megtérítését.

Emez és egyéb függőben maradt, illetve meg-
tagadott kérelmek a közgyűlés határozatából
újilág fel fognak terjesztetni a miniszterelnök-
séghez, kedvező elintézés — reményében. Sze-
gény öreg honvédek, ugy-e nem volt érdem
óriásokkal birkóznok, vért hullatnotok ezért
a „jutalomért“? Mert lám, tempora mutantur...

— A tüzoltó egylet. A székesfejvári
önk. tüzoltó egylet választmánya tegnap este 5
órákor Schramminger Alajos alelnök elnöklété
alatt ülést tartott. A parancsnokság által be-
terjesztett számadásokat a választmány helyes-
lőleg vette tudomásul. Dr. Károlyi Nándor egy
indítványt terjesztett elő, mely szerint, miután
a kormány a mentő ügyet szerves kapcsolatban
akarja hozni a tüzoltósággal, bizonyos reformokra
kell elkészülni, melyek a testület szervezetének
kibővítését szükségessé teszik. A mentőügyi
szolgálat tetemesen szaporítja a négy városi
tüzoltó teendőit, kik azonkívül még a fertőtleni-
téssel is vesződnék, azért ajánlja, hogy a vá-
lasztmány memorandumot intézzen a városi tör-
vényhatósághoz, melyben a városi tüzoltók lét-
számának 6-ra leendő kiegészítését kérelmezzé,
továbbá még két lö beszerezését kérje, hogy így
a fokozott követelményeknek megfelelhessenek.
Pécs Imre pólilág hozzátenni kéri, hogy egy
félszert is építesse a város a szertárba be nem
férő eszközök elhelyezésére. Ité István főparancs-
nok felszólalással megjegyzi, hogy a jövő évi
költségvetés lezáratán, ezen indítvány csak az
1901. évi költségvetés alkalmával lesz tárgyal-
ható. E szerint az említett memorandumot a
következő augusztus havában fogja az évi költ-
ségvetéssel egyetemben a törvényhatóság elő-
terjeszteti. A fertőtlenítési munkákról szólva,
Károlyi aggodalmát fejezte ki a fölött, hogy a
fertőtlenítést végző tüzoltók esetleg tovább hur-
czolhatják a ragályt. A főparancsnok azzal nyug-
tatja meg a felszólalót, hogy a tüzoltók hasonló
alkalmakkor mindegyik esetben előzetesen fertő-
lenítve lesznek. Miután a memorandum szerkesz-
tésére fölkérte, az újv alkalmából Simon Nán-
dor alparancsnok indítványára elhatározta a vá-
lasztmány, hogy a Déli vasúti, Felmayer-gyári
és a mentelepi tüzoltóságok az év folyamán
teljesített odaadó működésükért köszönő átmatot
intéz. A Mantz-féle alapítvány kamatát a január
6-án tartandó közgyűlésen fogják az arra érde-
mez tüzoltók között kiosztani. Végül Herceg
Hugó a választmány ezen felkes és tisztelety
tagja állott fel és a parancsnokságnak, valamint
a működő csapatnak az év folyamán tanúsított
büszgő működéséért köszönetet mondva, mindnyá-
juknak boldog üjlesztendőt kívánt.

— Karácsonyi ünnepély. St. Mihály-templom-
ban már az előző években is történt, gróf Zoly
Jenőné jó szíve egy szép karácsonyfiával lepte
meg a község iskolás gyermekeit. Körülbelül
150 gyermek ajándékozta meg szelbőnlétebb,
hasznos ajándékokkal. A karácsonyfiát dr.
Vicsota Alajos a fejérmegyei papnevelde a-
nnaudmányi felügyelője tartott megható beszé-
det a gyermekekhez, mely után az ajándékok
kiosztása következett.

— A villamos vasút és világítás-ügye la-san,
de úgy látszik mégis hitetlen halad az éven-
detes megvalósulás felé. A vállalkozók, Nagy
Ignác és társai tegnap az óvodás mások
résztvevő 100 frt fejtébe 150 frt értékű
értékpapirt vettek le a városi pénztárból. Ezel
a vasút és világítás vállalat teljes ovdakat be-
fizeték. Mégis csak lesz valami!

— Fejérmegyei-kör. A Bányászati
közgyűlésben egyetemi farsang mir regényen
egyesületet alkotott, miről olvasmányos hír-
szonyára tudomással bírnak, mely egyesület az
úton van, hogy a fővárosban fennálló vidéki
körök közt derék helyet foglaljon el. Mintegy
50 tagja van a „Fejérmegyei-kör“nek, ösz-
szefüvetelét állandóan sokan látogatják és az
ifjak irodalmi estékkel élénkítetik a kör életét.
Mint halljuk, a „Fejérmegyei kör“ hozzá
akar járulni a fejérvári farsang pezsgőbbé tē-
teléhez. Hangverseynyel egybekötött tánc-
mulatságot készülnék rendezni helyben, február
hó végén; a vigalmi bizottság már is ekezőbe

lépett és így kilátásunk lehet rá, hogy mulatóságokban megcsappant farsangi naptárunk egy élte számmal gyarapodik. Társaságunk már is nagy érdeklődéssel néz a „Fejérvármegyei-kör“ vigassága elé.

Névmagyarosítás. Kk. *Schützer* Miksa, Béla, Sándor, Miklós, József és Aladár székesfejérvári lakosok vezették nevüket belügy-miniszteri engedéllyel „Szegő“-re változtatták.

— A városi kórházi ápolási-díjat a belügy-miniszter a jövő esztendőre 1 korona és 48 fillérben állapította meg, a mi a tavali díjhoz képest 3 krral kisebb.

Gyermekek karácsonya Abán. Megható önnepeliséggel folyt le az abai róm. kath. népiskola tanítóinak f. hó 24-én tartott karácsonyfá estélye, melyre vallás különbség nélkül oly nagy számu közönség jelent meg, hogy a 2-ik osztálynak nagy terme sem volt képes a folyton gyülekező tömeget befogadni s e miatt a kiszorultaknak kérelmére a műsor egyik részét másnap kellett megismételni. A fényárban uszó terem főhelyén állt a gyönyörűen díszített karácsonyfá; ágain sok tarka-barka lengő szallag, égő gyertya; mézes-mázos báb, pogácsa, aranyos almáska. Alatta szebbnél-szebb képskönyvek, diós, mákos sütemények stb. Az önnepély: ste 5 órakor, *Jósvai* Gábornak ez alkalomra írt gyönyörű pástorjártékával kezdődött, melyet a 2-ik osztály 14 jelesbű fiú és leányvendékei adtak elő emvialó kedvességgel. Ezután következett egy megragadó és kedves jelenet, midőn a r. kath. népiskola 20 legszegényebb fiú és leánygyermek állt a karácsonyfá elé s közülök az egyik üdvözölte *Szabó* Gyula plébánost, kinek nemes lelkében fogantott meg azon eszme, hogy a szent Antal perselyébe befolyt filléreket jobb s áldásosabb célra nem fordíthatja, mintha azok egy részéből meleg ruhákat vásárolva, annak a 20 szegény gyermeknek hidegtől didergő tagjait betakarja. Az önnepély végével *Szabó* Gyula plébános tartott egy megható beszédet, mely sokaknak szeméiből könnyet fakasztott. Az ajándék s a karácsonyfán levő tárgyak szétosztásával az önnepély is véget ért. Itt megemlíthük még hogy a szent Antal perselyéből kijutott a község szegényeinek is, amennyiben egynék-egynék 3 1/2 kilo kenyér, ugyanannyi kalács és fél kilo marhahús osztott ki. A betlehemi kis Jézus fizessen meg annak a nemes szívnék, a ki ezt az örömet megszerezte a szegényeknek.

— A déli vasut ügyei. Mint a M. T. I. értesül. Hegedűs kereskedelmi miniszter már régebben megbízta a vasuti és hajózási főfelügyelőséget, hogy a déli vasut magyar vonalainak állapotát behatóan vizsgálja meg. E vizsgálat alkalmával megállapították annak szükségét, hogy az alépítményeken bizonyos javítások törtéjenek és a sínek kiserelését fokozottabb mértékben vegyék foganatba, valamint hogy kitérő vágányokat is építsenek. A déli vasut igazgatósága e követelményeknek készsége sen meg is felelt és a megállapított munkákat már ez év június havában megkezdte. A mi a vonatszerelvények munkaidőjének kérdését illeti, Hegedűs kereskedelmi miniszter, a ki ezt a reformot kü önösen szívón viseli, elsősorban tanuányokat tettetett a reformmal járó pénzügyi szükségleteket illetőleg és tervben van hogy felvázolja a déli vasutnál, mint a többi magyar vasutaknál is a vonatszerelvény megterhelésének csökkentésére irányuló intézkedéseket fognak életre léptetni.

— Játékonozó elöadás. Folyó hó 20-án d. u. 6 órakor folyt le a budafoki „Erzsébet“ szállodában a *Follert* család vezetése és rendezése mellett a már jelezitünk játékonozó elöadás. Ez alkalommal először *Munkácsy* „Meglepetés“ ez. egy felvonásos darabja került előadásra. A szerepeket *Miklóssy* János, *Faul* Margit és *Reber* Anna, a budafoki at. leányiskola növendékei játszották s hator lelépésükkel és várakozást előidéző pitezzá játékaikkal ugyancsak megérdemelték a tapsot, a melylyel a nézőközönség — a mely a nagy termet zsúfolásig megtöltötte, őket jutalmazta. Utána egy karácsonyi álmokép került színpadra, melynek

szereplői: *Bossányi* Imre III. o. t., *Christ* Ilonka III. o. t., *Follert* Emmike III. o. t. és *Follert* Öcsike II. o. t. oly kedvesen és meghatóan játszottak, hogy ugy szölvőn elbájolták a közönséget. *Christ* Ilonka valószagos angyalnak, *Follert* Öcsike pedig igazi ördögnek tünt fel, a ki igazi élvezettel bünteti a rossz Misit, (*Bossányi* Imre). Végezetül egy karácsonyi előképet adtak elő, mely díszére és becsületére vált volna akármelyik vidéki színpadnak is. — Az előadás tiszta jövedelme 216 frt, mely szintén a szegény iskolás gyermekek felruházására fordítatik. — Az előadás, melyre *Tóth* József kir. tanfelügyelő is lerándult Budapestről s igen elismerőleg nyilatkozott felőle, — sikerének fő érdeme *Follert* Ferencz urat és nemeslelkü nejét, nem különben *Miklóssy* Lajosné urnőt, *Tihanyiné* *Eberling* Laura igazgatónőt és *Miklóssy* Mártha kisasszonyt illeti, kik valóban fáradságot nem ismerő buzgósággal és odadással fáradoztak a gyermekek betanításán és a jellemző elkészítésén. Jutalmazza meg nemes szívü fáradozásukat Az, aki a szegényeket szeretetünkbe ajánlotta.

— A vasuti műhely vendégei. *Rauscher* Béla, a déli vasuti műhely főnöke, az új műhelyek megnyitása alkalmával meghívta a helybeli tanítókat az egész műhely és annak üzemének megtekintésére. Az örömmel vett meghívásra decz. hó 28-án d. u. 3 órakor a tantestületnek mintegy 15—20 tagja *Göbel* János György igazgató vezetésével a műhely területén megjelent, hol *Rauscher* Béla műhelyfőnök fogata és kalauzolta a vendégeket. Műhelyről-műhelyre járva, alaposan és ismert szakértelmével fáradoztak a házigazda szerepét derekasan teljesítő *Rauscher* Béla műhelyfőnök a valóban tanulmányos berendezés és üzem megmagyarulásában s a legaprólékosabb dolgokra is kiterjesztvén figyelmét, ismertetve az egész telepet. A nagyon is tanulságos és hasznos kirnt végeztével ismét a főnöki irodába tértek vissza, hol *Göbel* János György igazgató meleg szavakban köszönte meg ismételtén a szives meghívást és kalauzálást s az összes látottak és hallottak felett öröme nek adott kifejezést a megjelentek leveben.

— Szerencsétlen esés. *Hoffmann* Ferencz budai ut. 50. sz. a. lakos, kinek háza a mult-kori tüzeset alkalmával részben leégett, tegnap délelben az épülő tetőn foglalatokodott s e közben véletlenül megcsuszva, leesett a több mint négy méternyi magasságból. Súlyos agytrágyulás szenvedett és az este már a haláloklök szentségével is ellátták, de reggelre jobban lett és most már az orvosok is biznak fölépülésében.

— A legfőbb mámorosság új év éjjelén észlelhető. Miért? Mert a különböző üdvözlökűk a p'embertől fölfelé feleslegesen készpénzt adnak a kezébe. Mily sokszor lett az újévi pénzajándékozások felváltásának kérdése szönyegre hozva. De még egyetlen egy évben sem talált olyan megoldást, mint az idén. Mit szokott Nagyságos Asszonyom átlag ajándékozni? Egy koronát, kettőt, háromt? Vásároljon kérem üdvözlőjének ugyanennyi sorsjegyet, természetesen a budapesti poliklinika nagy jótékonyági sorsjáték sorsjegyeiből? A pénzérték ugyanannyi marad, ezenfelül azonban megajándékoztjátának a lehetőséget nyújtja egy 100,000 korona értékü fönyereményt, továbbá 5 nyereményt egyenként 20,000 korona értékben, összesen 200,000 koronát nyerhetni. Emellett Nagyságos Asszonyom minden irányban a jótékonyág oltárán áldoz. Ön ajándékát kiosztotta s egynéhány szegény embernek megszerezte azt a lehetőséget, hogy megélhetési módját szilárdítsa. Sorsjegyek darabonkint egy koronáért milderütt kaphatók.

— Szobatus. E hó 27-én este a bástya utcai Csitári-házban, *Cukker* N. kárpitos lakásán egy falada véletlenül meggyuladt. A tüzőltök gyorsan kiváltak, de akorra már a házbeltiek szerencsésen elnyomták a kised tüzet.

— Egy színészno halosale. Tegnap este, a „Szulamit“ előadása alatt kinos megdöbbenést keltő eset történt a színpadon. Mig *Abigail* vigan lejette a menyasszonytanczot, az egyik segédszínészno, *Arday* Vilma hirtelen rosszul lett. Kivezettkék az öltözőbe, hol nevető göröcs fogta el a szegény leánykát s mire dr. *Molnár* József színházi orvos hozzáietett, már ájulásha esett. Ether dörzsoléssel sikerült eszméletre hozni, azután a mentők elszállították *Kossuth* utcai lakására. A rokonszenves kis színészno, mint értesülünk, már jobban érzi magát.

— Öngyilkosság. *Szabó* István 60 esztendő sárboárdi lakos a minap egy lovat vett, s csak később vette észre, hogy rutul becsapták. E miatt vrló elkeseredésében bezárkózott az istállóba és ott felakasztotta magát. Mire aggódo háza-nepe az ajtót betörte, a peches öreg már kiszervenedett.

— A ki egy hétig nem evett. A hal-piaczi „Ponty“ vendéglőben tegnap délelőtt a házi szolga egy ekenyszeredett emberi alakot fedezett fel az istálló jászola alatt. A szerencsétlen ember mozdulni sem tudott s a kérdezősködsre stuttogó hangon csak annyit birt ki nyöszörögni hogy már karácsony szombatja óta egy falatot sem evett. Egy kis levest öntöttek a szájába, a mitől pár percze fölélénkült, de azután csakhamar ismét önkivületi állapotba esett. A közben értesített mentők beszállították a városi kórházba, hol még mindig mozdulatlanul fekszik. Meg a nevé sem tudta megmondani.

— Botrány az utcán. *Varga* Rozália, kinek foglalkozását a toll leírni vonakodik, tegnap került ki a rendőrségi dutyiból, hova némi szilajkodások miatt retesztelt. Távozásakor nagy fogadást tett, hogy czentul vizen kívül egyebet nem iszik, azonban a kiszabadulás felett való örömeben régis csak megfedelhezett a kapitány előtt tett ígértéről. Meglehetősen felöntött állapotban futkosott tegnap esti 7 óra tájban a nádor-utca népes gyalogjáróján, majd az Eisenbarth-féle gyógyszerárba akart behatolni s öklével bevverte a kirakat üvegtábláját. Végre a rendőrök elfogták és visszakísérték a vesztglő intézetbe.

— Szomorú karácsony. *László* Antal csák-vári kubikos szép hízott disznót ölt karácsonyra. A kedvelt állat szétbonczolt tagjait, annak rendje és módja szerint, sóba, füstre elrakta és vigan nézett a tél elébe. Annál kinosabban lepődött meg a szent estén, midőn a felesége kolbászt akart sütni vacsorára, de a spájzba lépve, szertelen megdöbbenéssel volt kénytelen konstatalni, hogy istentelen tolvajok az összes disznólköt ellopták. A kolbász ilyenformán elmaradt, hanem a gazokát is hamarosan utolérte a nemezés s csendőrök képében, kik a sötét tett elkövetőit névszerint: *Kántor* István, *Bereza* Gergő és *Forgó* János csákvári legényeket minden teketória nélkül följelentették a moóri járásbírósnágnál.

— A lovászmester öngyilkossága. *Harrann* Nándor, a nagy-lángi uradalom lovászmestere szerfölött iszákos ember volt s ezen rossz szokását az intézőség tovább nem tűrhétvén, fölmondta neki a szolgálatot. A lovászmestert ez a körülmény annyira elkeserítette, hogy sokkásától eltérve, az utóbbi időben jóval többet ivott. Tegnap este eltávozott hazulról s a felesége, mivel még este sem tért haza, erősen nyugtalanodni kezdett s néhány ismerősével keresésére indult. Ugy éjjel tájban végre ráakadtak a boldogtalan emberre, ki a Káloz féle vezető országot mentén egy akácfa ágai között limbálozott, természetesen már holtan. Minden valószínűség szerint bújában követte el az öngyilkozságot.

— Betörés. *Budafokról* írja levelezőnk: Folyó hó 27-én reggel virradóra *Miklóssy* Lajos főjegyzőnek a község házán levő íróasztal fiókját, valami, a körülményekkel bizonyára jól ismerős tolvaj feltörte s az ott levő 40 forint készpénzt elemelte. A pénz mellett levő nagy mennyiségű szivart azonban érintetlenül hagyta. A vizsgálatot megindították, de eddig még nem vezetett eredményre.

— Gyujtogat mozdony. *Mike* József vasut pályáozónek a *bicskeri* határban levő 31. sz.

órház mellett kazalba rakott szénája a minap este az arra elrobogó vasuti mozdonyból kihullott szikrákat meggyalad és segítség híján porrá égett. A szegény vasuti őr kára tetemes, mert a kazal nem volt biztosítva.

— **A Dréher Antal** köbányai serfőzde-igazgatósága arról értesít bennünket, hogy helytlen, vásártér 11. szám alatt levő sörraktárát mely eddig Reinitz Lipót által vezetettetett, saját kezelésébe vette át, a miért is a mai hirdetésére a n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk.

— **Aki fényesen szereti cipőjét**, az vegyen a világhírű Fernolent-féle fénymázból (svivics) mely a bőrnek pompás fényt ad, a bőrt, puhává és tartóssá teszi. Ezen kitűnő fénymáz allandóan friss minőségben kapható 2, 3, 5 és 10 krajczár friss dobozokban **Langraf Gábor** és **Fia Bör- és Cipészeti cikkei nagykereskedésében Jókai-utca 8.** Ugyszintén szines bőrcipők, lackbőr, kesztyűbőr **Scheureaux-cipőhöz** szükséges lakkok és krémek továbbá **Galosheimhoz való appretura** a legkitűnőbb minőségben raktáron tartatnak. — **A legkitűnőbb orosz bőrkendőcs, mely a bőrt puhává és vízmentessé teszi.** 1 kilós bádogdobozban 70 kr., 1 kilós fadóbozban 60 kr., ugyszintén 3, 5 és 15 kros dobozokban. — **A leghimevesebb bőrfényezés (lakk), mely fekete lábbelik, lőszerszámok és kocsi-tőkőhöz különösen ajánlatos, továbbá patakenőcs, nyeregszappan bőrrappatura** a legjutányosabb áron. — **A legjobb 90 fokos denaturált spirítusz 1 liter 28 kr.** Naponta postai szét küldés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tisztelettel tudatni, hogy a Szent-Imre-utca 2. sz. Barátok új épületében levő „Schaumann“-féle aranyozó üzletet és képraktárt megvettem s azt a mai kor igényeinek megfelelőleg újonnan berendezve saját nevem alatt fogom tovább vezetni. Több évi tapasztalataim és ismereteim, melyeket egy a fővárosban mint a vidéken szerentem, lehetővé teszik, hogy mindennemű aranyozást, márványozást, templom díszítést és aranyozást, tükrök és képerket elkészítést; a legjutányosabb árban és a legkényesebb igényeknek is megfelelően készíthessek. Nagy raktárt tartok mindennemű és alakú tükrök, képek és képerketekből, melyeket részletfizetésre is árusítok. Midőn tisztelettel felkérem, hogy b. látogatásaival megtisztelni sziveskedjenek, biztosítom, miszerint bevásárlásainál minden iparkodásomat arra fogom fordítani, hogy nagyrabecsült bizalmukat megszerezsem. Teljes tisztelettel **Ifj. Schaumann József** aranyozó.

Színház.

Lili. Decz. 28.

Ez a szó, ez a név, már így magában leírva is egy édes kicsi költemény. Tavaszai hangulat árad szét a nyomán s az illatos levegőben mintha apró, fehér szirmok hullanának...

Hát hiszen rut igazságtalanság ia volna most ilyenformán kezdeni:

... Egy ismeretes francia vaudeville adtak **Réti Lina** jutalomjátékául...

Már mint a Lilit.

Nem így. Nem szabad mindent kaptafára ütni. Vannak kivételek.

Ime, Lili A tegnapi Lili.

Olyan jól esik többször egymásután leírni ezt a nevet. És ha igazságos akarok lenni, voltaképpen egy bohókás, csintalan s ép azért annál zengzetesebb kis verset kellene írnom erről a Liliről. Amolyan könnyű strófákat, fél alexandrinosokban. Lenne ritmikus, mint a fiatal levelek susogása és elejétől végig csupa dallam.

Mert igazi kritikát csak nem lehet írni róla, mint szoktak egyéb művésznőkről, nagy fontoskodva. Hát csak művésznő volna ez a kislány? Igen, mikor énekel; de elvégre nem énekel mindig. Hanem futkos, enyeleg, játszik, kacag — de hogy! Ámbár azt is ismét művésztel csinálni, hanem aztán az olyan lesz,

mint a papiros virág: a szemnek tetszetős, megszűröl. de illat nélkül való. Ám ennek a kicsi virágnak harmat ül a szirmán és édesen ringatja a szellő, a minek szeretet a neve.

A közönség szeretete. Az a szeretet, a melylyel becézi a közönség ezt a kis primadonnát, édes kárpótlásul azért, a mit — nem tudhatni miért, de úgy mondják — megvonnak tőle a kollegái. Lám, micsoda meleg tüntetés fogadta ez estén is, mikor megjelent kisleányos rövid fehér ruhájában és mosolyogva, boldogan szedte föl a feléje nyújtott friss virágokat. Csokrok, kosár, ... szegfűs girland hajlik a fogójára — de ez mind semmi. Hanem az a kényeztető szeretet, a mi ezer szemből sugárzik feléje. Mert ő nem olyan, a kit egyenkint szeretnek, hanem együtt, valamennyien, mindenki.

Szóval, meg lehetett elégedve a csepp Lili, de mindenképen. És a közönség is. Mert a mit kifogásolnak némelyek a mi pacsirtánkon, az csak olyan hiba, a mi még kedvesebbé teszi.

Olyan szívesen láttuk ebben a bohó szerepben. A hogy ott nőtt fel előttünk, változott a pukkerlőző kis leányból komoly asszonyná, majd öklarés nagymamává s mindez harmadfél óra alatt, már mint Hennequinék kiszabták — azt igazán hájos boszorkánysággal művelte végig. És olyan, de olyan szépen énekelte azokat a jól ismert, hajlékony, örökhíjja dalokat. Szinte szelbnek találtuk a Hervé búbjáos muzsikáját.

Maga az előadás nem volt egészen kifogástalan. Mintha álmos lett volna a szereplők némelyike. Hanem a díszletek csinosak voltak, a második felvonás kivételével. De hogy megemlékezzünk a megemlítettokről, két pompás alakítást láttunk egyike **Kovács-tól**, a másikat **Szentmiklósi-tól**. Előbbi a szó szoros értelmében ugynevezett kabinetalakítást nyújtott a gonosz visszafeljövő Saint Hypothésé szerepében. Maszljai már magukban kitűnők voltak, de igazi, közvetlen hatást fíradtra kacagató játéka kellett. Jó órában legyen mondvá, szeretnénk jövöre viszontlátni ezt a derék komikust. Semmiel sem maradt mögötte Szentmiklósi, ki különösen az első felvonásban valóságos Vidort, a legjobb Planchardot állította élénk, frissebb kiadásban és derekasan avanszírozott egész a szenátorságig. Enekek némi nekediség volt észrevesztő, hanem a játéka teljes kifogástalan volt. A többi szereplők, egy-kettő kivételével, úgy látszik, nem is igen igyekeztek a „helyzet magaslátára“ emelkedni. F - y.

Himfy dalai. Decz. 27.

Van abban a hangulatban valami az áhítatból, a mit ez a szindarab kelt a magyar lélekben. Mintha a nagyanyánk imakönyve kerülne a kezünkbe s a megsárgult lapokat forgatván, száraz bazsalikom levél illata érint. És ez a vén illat olyan sejtelmes, olyan emlékeket kelt. Odalopja a szem elé a multat, az elfelejtett. Mikor még lelkes volt az ifju, reménykedő a vén, lilomtisztá a szűz leány pártája. Régi nóta ez már.

Kévesebb volt a cifratornyú villa, de több a tüzes bor termő szőlőtöke a kék Balaton partján. Akkor is a multat emlegették a zalai nemesek a gyöngyöző kupa mellett és vidávan siratták a régi diosőseget. Mert vigasztalan volt a jelen s csak valami halk sejtelen rezgett a szívek mélyén az eljövendő szebb napokról. Mikor majd utat tör magának a lenyűgözött szellem és szárnya felsuhog az égig. Mikor majd a gyomlatlan csemete, a nemzeti nyelv, büszke sudárba szökken s kibontja karcsu ágait, ezer virágot rengtetven rajta. Meg a többi...

És ebben a várakozásban egyszer csak valami jelet láttak, mely dobogásba hozta a szíveket. Olyan piczi jel volt, de az már a virradatot jelentette. Holmi kis dalocskák szálltak szájról-szájra, nem riadózó szóval, nem véres csatákról, csak szelid zsongással: a — keseregő szerelemről. És micsoda hatásuk lett a szálló

daloknak! Hogy szavalgatták a komoly öregek együtt a deli ifjakkal, ábrándos leányokkal. Eleinte csak deklamálták, azután nótába szedték, énekeltek.

Letti is becsülete az ifju poétának, a kit magyar Petrarkának neveztek el. Dédelgették, ünnepelelték, egymásnak dicsekedtek vele és kicsibe mult, hogy be nem választották az Akadémiába. Ugyanis akkor még nem volt Akadémia.

Ennek a fényes nevé magyar poétának, Kistaludy Sárdornak a szive regényét írta meg jó Berczik Árpád egy vigjáték keretében. Epés kritikusok egyakarattal „levágták“ annak idején ezt a darabot, mint a hogy levágnak mindent, a mit nem maguk írnak s a hogy levágnak magát Sekszpirt, ha közöttünk élne, de mindazonáltal tisztelettel szóltak a veterán író nemes ölt-téről, hogy ezt a kort megrajzolta nekünk. És nem közönséges diadallal járta be az ország összes szinpadait Berczik Árpád nemzeti vigjátéka.

Láttuk már nálunk is egynéhányszor, taval. Nem tudom, jobban játszották e akkor, avagy lelkesebb és magyarabb volt még a fejérvári publikum, de úgy mondják tisztességes sikerrel adták mindig. Ebben a szezonban már aligha látjuk viszont. Legalább arra kell gondolni a szerdai est után, mert nagyon kevesen gyönyörködtek benne. Igaz, hogy az a kicsiny publikum a javából való volt, de mégis csak kevés volt, holott ez a darab jobban megérdemli az érdeklődést, mint az összes moder- szinpadai léhaságok együttvéve.

Szegedi Rózát **Hölczey** Ilona játszotta. Én megvalom, nem ilyenek képzőlem Himfy eszményképét. A régi zalai alispán árva jó okos kis leány lehetett, de semmiesetre sem volt ilyen impozáns nagyvilági hölgy; bizonyosau önérzetes lélek volt, de cseppet sem büszke, még kevésbé nordott a lelkében anyai elfojtott szenvedély. Különbben lehet ez merőben feifogás dolga. **Gazdy** Aranka igen csinos Annuska volt, de a titkos epedés helyett mintha valami szenvedés kifejezés látszott volna folyton az arczán, a szemében. De hát lehet ő arról, hogy nem illett hozzá a naiva szerep? **Borsáky** Ilona Birónéja kissé temperamentumosabb lehetett volna, szintugy **Pálfi** Mariska játékvál is hiányzott valami, — talán az élet. **Kalmár** kitűnő Kistaludy volt. Nemes hévvel játszotta meg ezt a szép szerepet és valóságos élvezet volt a beszédjét hallani, melyből hiányzott ugyan a lírai lágyág de annál több volt benne a férfias erő. **Szepessy** Irmáczkó, mint rendesen, hanem kivüle kevesen tudnak ilyen őszinteleggel ábrázolni a század elejétől való öreg nemest. **Szentmiklósi** igen jól ad a feltékenyekelő Bezerédyt, nemkülönbben derekasan játszott **Hre** (Kistaludy Károly) és **Krómer** (Agh Herencz). Szándékosan hagyta utoljára **Kovácsot**, kivül pompásabb **Szaióky** Pétert aligha találunk a vidéken, Soprontól Kézdivásárhelyig. Ha megjelent a színen, minden szem feléje fordult s nem győztek eleget mulatni a legbecsületesebb plagizátor bohókás röstelkedésén, mikor kézzel jábbal tiltakozott az ünnepeletés ellen. Altalában az előadás nem tartozott a legjobbak közé, minek oka, mint rendezés, a pongyola rendezés. F - y.

Déri Béla jutalomjátéka. Többször hangoztattuk már, hogy Déri egyik legkiválóbb ereje a társulatnak s a közönség állandó szimpatiaja igazat adott nekünk. Különbösen a honvivant szerepekben jeleskedik ez a különben sokoldalú színész és a ki egykor Horkai Ferjét látta, bizonyára nem egy könnyen fogja elfelejteni. Csak a kötelező méltányosságot tartjuk szem előtt, midőn ezuttal Déri jutalomjátékára felhívjuk a színház látogató közönség figyelmét. Ez alkalomra **Pekár „Dodó főhadnagy“-át** választotta, melynek czimzseréjét fogja játszani. A ki egy estét igazán kellemesen óhajt eltölteni, az ne mulassza el a szerdai előadást.

I R O D A L O M.

— Az országos Pázmány-egyesület pályázata. Az Orsz. Pázmány-egyesület pályázatot hirdet olyan elbeszélésre, mely körülbelül egy lap-közlemény terjedelmű, tehát fél, legfeljebb egy iv legyen.

A pályázat feltételei következők:

1. A pályadíj 100, azaz száz frank aranyban, melyet a bírálóbizottság által kijelölt mű osztatlanul kap.
2. A pályázó munka idegen kézzel írva és lezárt jelű levél kíséretében az Orsz. Pázmány-egyesülethez (Budapest, VIII. József-utca 49.) 1900. január 15-ig küldendő be. Vidékről érkezett küldemények legkésőbb jan. 15-iki postahélyeggel fogad el a bizottság.
3. Pályázhat minden kath. író, ha nem is tagja az Orsz. Pázmány-egyesületnek.
4. A pályázat eredménye a februári közgyűlés alkalmával fog kihirdettni.
5. A pályanyertes munkát a „Magyar Szemle” szépirodalmi hetilapnak kell külsőre átengedni, mely azonban külön tiszteletdíjban részesíti.
6. A pályabírákat az Orsz. Pázmány-egyesület választmánya küldi ki.
7. Az Orsz. Pázmány-egyesület tisztségviselői ki vannak zárva a pályázathól.

Budapest, 1899. dec. 19.

Az Orsz. Pázmány-egyesület elnöksége.

Felkötés szerkesztő: *Chay Antal*.

DREHER ANTAL

sörraktára

SZÉKESFEHÉRVÁR

Telefon 68 sz. * Vásártér II. * Telefon 68 sz.

Ajánl:

legjobb minőségű hordó és naponta friss töltésű palaczkcsereket a legjutányosabb árban és pontos kiszolgálás mellett.

A koronaérték

kütelező behozatala alkalmából

ÜZLETI KÖNYVEK
és NYOMTATVÁNYOK

készítetője ajánlja

SZÁMMER IMRE

***** könyvnyomató és

könyvkötő intézete *****

Sz. Fejérvár, Bástya-u. 9. sz.

Papír és mászkészítési

nyomtatványgyártás. ***

—————

Kézimunkák

izlésteljes és

modern * * *

* kivitelben.

nyom-kiszállítás, jutányos árak.

Muzs már 5 nap múlva 100.000 koron. értékű egyenként 20.000 korona értékű

UJÉVÉ AJÁNDÉK:

NAGY JOYÉKONYSÁGI SORSIÁTEKÁNAK

CHAKLOY KORONAÉRT.

Minden egyes sorsjegyre négy húzáson utánfizetés nélkül játszák

és így egy sorsjeggyel mind a főnyeremény megnyerhető

20.000 koron. és 200000 koron.

Elő húzás végeztetve atalantul már 1900. január 4-én

Hirdetéseket

a »FEJÉRMEGYEI NAPLO« részére
jutányos-árért vesz fel a kiadóhivatal.
(Számmer Imre könyvnyomdájára.)